

**Akademia Górniczo-Hutnicza
im. Stanisława Staszica w Krakowie**

Wydział Elektrotechniki, Automatyki, Informatyki i Elektroniki

KATEDRA AUTOMATYKI

PRACA MAGISTERSKA

MARCIN SZPYRKA

**PRZYGOTOWANIE PRACY DYPLOMOWEJ W SYSTEMIE
L^AT_EX**

PROMOTOR:

dr hab. Marcin Szpyrka

Kraków 2011

OŚWIADCZENIE AUTORA PRACY

OŚWIADCZAM, ŚWIADOMY ODPOWIEDZIALNOŚCI KARNEJ ZA POŚWIADCZENIE NIEPRAWDY, ŻE NINIEJSZĄ PRACĘ DYPLOMOWĄ WYKONAŁEM OSOBIŚCIE I SAMODZIELNIE, I NIE KORZYSTAŁEM ZE ŹRÓDEŁ INNYCH NIŻ WYMIENIONE W PRACY.

.....

PODPIS

AGH
University of Science and Technology in Krakow

Faculty of Electrical Engineering, Automatics, Computer Science and Electronics

DEPARTMENT OF AUTOMATICS

MASTER OF SCIENCE THESIS

MARCIN SZPYRKA

THESIS IN L^AT_EX

SUPERVISOR:
Marcin Szpyrka Ph.D

Krakow 2011

Serdecznie dziękuję ... tu ciąg dalszych
podziękowań np. dla promotora, żony,
sąsiada itp.

Spis treści

1. Wprowadzenie	6
1.1. Cele pracy	6
1.2. Zawartość pracy.....	6
2. Pierwszy dokument	7
2.1. Struktura dokumentu	7
2.2. Kompilacja.....	8
2.3. Narzędzia.....	8
2.4. Przygotowanie dokumentu	9

1. Wprowadzenie

$\LaTeX$ jest systemem składu umożliwiającym tworzenie dowolnego typu dokumentów (w szczególności naukowych i technicznych) o wysokiej jakości typograficznej ([Dil00], [Lam92]). Wysoka jakość składu jest niezależna od rozmiaru dokumentu – zaczynając od krótkich listów do bardzo grubych książek. $\LaTeX$ automatyzuje wiele prac związanych ze składaniem dokumentów np.: referencje, cytowania, generowanie spisów (treści, rysunków, symboli itp.) itd.

$\LaTeX$ jest zestawem instrukcji umożliwiającym autorom skład i wydruk ich prac na najwyższym poziomie typograficznym. Do formatowania dokumentu $\LaTeX$ stosuje $\TeX$ a (wymawamy 'tech' – greckie litery τ , ϵ , χ). Korzystając z systemu składu $\LaTeX$ mamy za zadanie przygotować jedynie tekst źródłowy, cały ciężar składania, formatowania dokumentu przejmuje na siebie system.

1.1. Cele pracy

Celem poniższej pracy jest zapoznanie studentów z systemem $\LaTeX$ w zakresie umożliwiającym im samodzielne, profesjonalne złożenie pracy dyplomowej w systemie $\LaTeX$.

1.2. Zawartość pracy

W rozdziale 2 przedstawiono podstawowe informacje dotyczące struktury dokumentów w $\LaTeX$ u. *Alvis* [Szp11] jest językiem

2. Pierwszy dokument

W rozdziale tym przedstawiono podstawowe informacje dotyczące struktury prostych plików $\LaTeX$ a. Omówiono również metody kompilacji plików z zastosowaniem programów *latex* oraz *pdflatex*.

2.1. Struktura dokumentu

Plik $\LaTeX$ owy jest plikiem tekstowym, który oprócz tekstu zawiera polecenia formatujące ten tekst (analogicznie do języka HTML). Plik składa się z dwóch części:

1. Preambuły – określającej klasę dokumentu oraz zawierającej m.in. polecenia dołączającej dodatkowe pakiety;
2. Części głównej – zawierającej zasadniczą treść dokumentu.

```
\documentclass [ a4paper , 12 pt ] { article }           % preambuła
\usepackage [ polish ] { babel }
\usepackage [ utf8 ] { inputenc }
\usepackage [ T1 ] { fontenc }
\usepackage { times }

\begin { document }                                     % część główna

\section { Sztuczne życie }

% treść
% ąśężźćńłóEŚAŻŻĆŃÓŁ

\end { document }
```

Nie ma żadnych przeciwwskazań do tworzenia dokumentów w $\LaTeX$ u w języku polskim. Plik źródłowy jest zwykłym plikiem tekstowym i do jego przygotowania można użyć dowolnego edytora tekstów, a polskie znaki wprowadzać używając prawego klawisza `Alt`. Jeżeli po kompilacji dokumentu polskie znaki nie są wyświetlane poprawnie, to na 95% źle określono sposób kodowania znaków (należy zmienić opcje wykorzystywanych pakietów).

2.2. Kompilacja

Założmy, że przygotowany przez nas dokument zapisany jest w pliku `test.tex`. Kolejno wykonane poniższe polecenia (pod warunkiem, że w pierwszym przypadku nie wykryto błędów i kompilacja zakończyła się sukcesem) pozwalają uzyskać nasz dokument w formacie pdf:

```
latex test.tex
dvips test.dvi -o test.ps
ps2pdf test.ps
```

lub za pomocą PDF $\LaTeX$:

```
pdflatex test.tex
```

Przy pierwszej kompilacji po zmianie tekstu, dodaniu nowych etykiet itp., $\LaTeX$ tworzy sobie spis rozdziałów, obrazków, tabel itp., a dopiero przy następnej kompilacji korzysta z tych informacji.

W pierwszym przypadku rysunki powinny być przygotowane w formacie eps, a w drugim w formacie pdf. Ponadto, jeżeli używamy polecenia `pdflatex test.tex` można wstawiać grafikę bitową (np. w formacie jpg).

2.3. Narzędzia

Do przygotowania pliku źródłowego może zostać wykorzystany dowolny edytor tekstowy. Niektóre edytory, np. Emacs, mają wbudowane moduły ułatwiające składanie tekstów w LaTeXu (kolorowanie składni, skrypty kompilacji, itp.).

Jednym z bardziej znanych środowisk do składania dokumentów $\LaTeX$ a jest *Kile*. Aplikacja dostępna jest dla środowiska KDE począwszy od wersji 2. Zawiera edytor z podświetlaną składnią, zestawy poleceń $\LaTeX$ a, zestawy symboli matematycznych, kreatory tabel, macierzy, skrypty kompilujące i konwertujące podpięte są do poleceń w menu aplikacji (i pasków narzędziowych), dostępne jest sprawdzanie pisowni, edytor obsługuje projekty (tzn. dokumenty składające się z wielu plików), umożliwia przygotowanie i zarządzanie bibliografią, itp.

Na stronie <http://kile.sourceforge.net/screenshots.php> zamieszczono kilkanaście zrzutów ekranu środowiska *Kile*, które warto przejrzeć, by wstępnie zapoznać się z możliwościami programu.

Bardzo dobrym środowiskiem jest również edytor gEdit z wtyczką obsługującą $\LaTeX$ a. Jest to standardowy edytor środowiska Gnome. Po instalacji wtyczki obsługującej $\LaTeX$ a, edytor nie ustępuje funkcjonalnościom środowisku Kile, a jest zdecydowanie szybszy w działaniu. Lista dostępnych wtyczek dla tego edytora znajduje się pod adresem <http://live.gnome.org/Gedit/Plugins>. Inne polecane wtyczki to:

- Edit shortcuts – definiowanie własnych klawiszy skrótów;
- Line Tools – dodatkowe operacje na liniach tekstu;

- Multi-edit – możliwość jednoczesnej edycji w wielu miejscach tekstu;
- Zoom – zmiana wielkości czcionki edytora z użyciem rolki myszy;
- Split View – możliwość podziału okna edytora na 2 części.

2.4. Przygotowanie dokumentu

Plik źródłowy $\LaTeX$ a jest zwykłym plikiem tekstowym. Przygotowując plik źródłowy warto wiedzieć o kilku szczegółach:

- Poszczególne słowa oddzielamy spacjami, przy czym ilość spacji nie ma znaczenia. Po kompilacji wielokrotne spacje i tak będą wyglądały jak pojedyncza spacja. Aby uzyskać *twardą spację*, zamiast znaku spacji należy użyć znaku *tyldy*.
- Znakiem końca akapitu jest pusta linia (ilość pustych linii nie ma znaczenia), a nie znaki przejścia do nowej linii.
- $\LaTeX$ sam formatuje tekst. **Nie starajmy się go poprawiać**, chyba, że naprawdę wiemy co robimy.

Bibliografia

- [Dil00] A. Diller. *LaTeX wiersz po wierszu*. Wydawnictwo Helion, Gliwice, 2000.
- [Lam92] L. Lamport. *LaTeX system przygotowywania dokumentów*. Wydawnictwo Ariel, Krakow, 1992.
- [Szp11] M. Szpyrka. *On Line Alvis Manual*. AGH University of Science and Technology, 2011.
<http://fm.ia.agh.edu.pl/alvis:manual>.